

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA
Strategija razvoja
Za
Općine Luka, Jakovlje i
Dubravica

SADRŽAJ

1.	POVEZNIČE SA ŽUPANIJSKOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	3
2.	SUDIONICI IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA	7
3.	UTVRĐIVANJE CILJEVA	9
3.1.	STRATEŠKI CILJ 1 – RAZVOJ OBRTNITVA, MALOG I SREDNJEG GOSPODARSTVA I POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	9
3.1.1.	<i>Razvoj gospodarskih zona</i>	9
3.1.2.	<i>Razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane</i>	10
3.1.3.	<i>Konkurentno obrtništvo</i>	11
3.2.	STRATEŠKI CILJ 2 – PODIZANJE RAZINE KVALITETE ŽIVOTA	11
3.2.1.	<i>Razvijena komunalna i prometna infrastruktura</i>	12
3.2.2.	<i>Očuvanje kulturne baštine</i>	12
3.2.3.	<i>Razvoj društva znanja</i>	13
3.3.	STRATEŠKI CILJ 3 – ZAŠTITA I OČUVANJE PRIRODNIH RESURSA	14
3.3.1.	<i>Zaštita biljnog i životinjskog svijeta</i>	15
3.3.2.	<i>Zaštita prirodnih resursa</i>	15
4.	STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINA LUKA, JAKOVLJE I DUBRAVICA	16
5.	MJERE I PROJEKTI	24
5.1.	RAZVOJNE SMJERNICE	24
6.	PROVEDBENE ODREDBE	26
6.1.	OPERATIVNI PLAN ZA RAZDOBLJE OD 2008. - 2013.	26
6.1.1.	<i>Uvod</i>	26
6.1.2.	<i>Operativni planovi</i>	27
7.	POSTUPAK PRAĆENJA PROVEDBE I REZULTATA PLANA RAZVOJA	37
8.	ZAKLJUČAK	39
9.	POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFOVA	41

1. POVEZNICE SA ŽUPANIJSKOM RAZVOJNOM STRATEGIJOM ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

S ciljem postizanja visoke razine sinergije i sustavnog pristupa izrade plana strateškog razvoja triju općina, primijenjena je participativna metoda prema kojoj su surađivali radna skupina Jedinica lokalnih samouprava (u daljnjem tekstu JLS) i tim djelatnika zaduženih za izradu Programa ukupnog razvoja (u daljnjem tekstu PUR) iz konzultantske kuće MICRO projekt d.o.o. koja je bila angažirana na istom od strane Regionalne Razvojne agencije Zagrebačke županije. Osim primijenjene participativne metode kod izrade dokumenta Strategija razvoja općina Luka, Jakovlje i Dubravica korišteni su i podaci iz dokumenta Analiza situacije općine Luka, Jakovlje i Dubravica koju je izradila Regionalna Razvojna agencija Zagrebačke županije (ZACORDA). S obzirom na to, nismo u mogućnosti preuzeti odgovornost za eventualno nepoznavanje činjenica, podataka i informacija kao niti za eventualne nepotpune i netočne zaključke koji proizlaze iz nepoznavanja svih relevantnih činjenica.

Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije predstavlja ključnu stratešku okosnicu za izradu Programa ukupnog razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubravica. Polazeći od rezultata SWOT analize koja utvrđuje što su to snage, slabosti te mogućnosti i prijetnje u razvoju Zagrebačke županije i to s obzirom na osnovne strateške smjernice RH i razvojne pravce EU, članovi radne skupine Općina Luka, Jakovlje i Dubravica utvrdili su viziju, strateške ciljeve, prioritete i mjere. Županijska radna skupina i Partnerski odbor dogovorno su formulirali viziju koja će Zagrebačku županiju, blisko povezanu s Gradom Zagrebom, postaviti na poziciju vodeće inovativne gospodarske regije, temeljene na društvu znanja, koja gaji svoju kulturnu i prirodnu baštinu. Također, da bi se omogućio razvoj koji je prilagođen specifičnostima Zagrebačke županije, usredotočivši se na razvoj zajedničkog duha i poticanje međusektorske suradnje, odnosno na proces prepoznavanja ključnih pitanja regionalnog razvoja od samih članova zajednice. Takav vid direktnog sudjelovanja zajednice osigurat će unapređenje socijalnih i društvenih uvjeta, što bi Zagrebačku županiju trebalo učiniti regijom privlačnom i ugodnom za rad, boravak i življenje. Ciljevi koji se žele u narednom razdoblju ostvariti imaju jednaku važnost i definirani su na način da se uspostavi ravnoteža između svih sektora. Kroz definirane ciljeve nastoji se slabosti preslikati u jakosti i potencijale. **Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije** ima četiri glavna strateška razvojna cilja:

1. CILJ 1: Učinkovito upravljanje razvojnim resursima, potencijalima i razvojem

Ovaj cilj podrazumijeva visoki stupanj učinkovitosti i uspješnosti u upravljanju razvojem; učinkovitu koordinaciju, suradnju, protok informacija i organizaciju rada u svim tijelima Zagrebačke županije. Njegova je realizacija od strateškog značenja za uspješnu provedbu razvojnih programa u svim područjima

društvenog i gospodarskog razvitka. To je ključan instrument u promicanju Zagrebačke županije u zemlji i inozemstvu kao gospodarski konkurentne regije, kao i u realizaciji prekogranične, međuregionalne i međužupanijske suradnje sa značajnim razvojnim učincima. Ovaj cilj je, znači, prije svega dobro osmišljen i djelotvoran sustav upravljanja ljudskim resursima za uspješnu pripremu i provedbu razvojnih programa i projekata. Učinkovito upravljanje zahtijeva i snaženje suradnje s institucijama na centralnoj državnoj razini, kao i unapređenje horizontalne suradnje sa svim tijelima i ustanovama na razini Zagrebačke županije i JLS, te uspostavu mehanizama za jačanje suradnje s civilnim društvom u realizaciji županijskih razvojnih prioriteta. To podrazumijeva i izradu kvalitetnih planova s dugoročno osmišljenim smjerom i načinom djelovanja, efikasno koordiniranih i integriranih s drugim relevantnim razvojnim sektorima. Efektivno korištenje razvojnih resursa i potencijala nužno traži i smanjivanje razlika u razvijenosti između razvijenih i manje razvijenih područja Županije, poglavito rubnih dijelova Zagrebačke županije, koja naglašeno zaostaju u razvoju.

2. CILJ 2: Konkurentno i društveno odgovorno gospodarstvo

Konkurentnost je glavni gospodarski cilj i prioritet svakog nacionalnog i regionalnog gospodarstva, odnosno gospodarskog subjekta. Zagrebačka županija se uvažavajući svoje snage i mogućnosti opredjeljuje za multisektorski razvoj na „čiste industrije i usluge“ i autohtonu poljoprivredu. Temeljem toga postizanje konkurentnosti podrazumijeva u prvom redu: daljnje poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i njegovog razvojnog tehnološkog i poslovnog povezivanja; stalno usredotočenje na razvoj i primjenu suvremenih tehnologija, inovacija i znanja – posebno informacijskih i komunikacijskih; stalno stvaranje preduvjeta za ulaganje u gospodarstvo; usmjeravanje na razvoj i organiziranje poljoprivrede u sektor koji proizvodi visoko kvalitetne / autohtone / prepoznatljive / brendirane proizvode; dosljedni odabir „čistih“ novih industrija i integracija brige za okoliš u postojeće industrije – sve s ciljem nadilaženja mogućeg razvojnog konflikta s opredjeljenjem za turizam i za proizvodnju „zdrave“ hrane. A sve to uz poticanje i jačanje društveno odgovornog poslovanja poduzeća.

3. CILJ 3: *Prepoznatljiva i očuvana kulturna i prirodna baština*

Ovim ciljem nastoje se stvoriti uvjeti za očuvanje i održivo korištenje naslijeđene prirodne i kulturne baštine kao jednog od temeljnih razvojnih resursa Zagrebačke županije. Ostvarivanje cilja previđa planiranje i poticanje ulaganja u istraživanja postojeće prirodne i kulturne baštine te intenziviranje mjera njihova održiva korištenja, bilo kao razvojnog resursa ili kao čimbenika prepoznatljivosti Zagrebačke županije u neposrednom okruženju, na regionalnoj i nacionalnoj razini. Cilj podrazumijeva jačanje znanstvenih istraživanja, stvaranje baza podataka i njihovo kontinuirano ažuriranje, jačanje znanja i vještina u zaštiti prirodne i kulturne baštine te jačanje institucija odgovornih za provedbu cilja. Naglašen je značaj strategije upravljanja spomeničkom baštinom radi njihova očuvanja i održivog korištenja i njegovanja županijskog identiteta. Također, ovim ciljem se kroz ostvarivanje

prioriteta jačanja identiteta i prepoznatljivosti Zagrebačke županije predviđa izrada cjelovite marketinške koncepcije kao ključnog dokumenta za usmjeravanje i provedbu konkretnih aktivnosti/projekata .

4. CILJ 4: Visoka kvaliteta života

Opredjeljenje za visoku kvalitetu života stanovnika na području Zagrebačke županije upućuje na volju i usmjerenost prema ulaganjima i poticanju projekata i programa u području društvenih djelatnosti - jačanju sustava obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi te porastu zapošljavanja. Visokoj kvaliteti života u Zagrebačkoj županiji također će doprinijeti i razvijena komunalna infrastruktura – s prioritetnim potrebama vezano za sustav gospodarenja otpadom i sustav vodoopskrbe. Također, posebice značajna ulaganja se očekuju u prometnu infrastrukturu obzirom da je Zagrebačka županija prometno opterećena uskim grlima prema gradu Zagrebu što se treba riješiti izgradnjom obilaznica i učinkovitijim povezivanjem prostora. Ne manji prioritet za ostvarivanje kvalitete života na području Zagrebačke županije je očuvani okoliš koja uz kontinuirano ulaganje u održivo upravljanje prirodnim resursima podrazumijeva i sustavnu integraciju brige za okoliš u sve grane gospodarstva.

Nakon definiranja vizije i razvojnih ciljeva Županijska radna skupina i Regionalni partnerski odbor su zajednički radili na izradi općeg okvira Županijske razvojne strategije koji se sastoji od: strategije, ključnih prioriteta i mjera, kriterija za odabir projekata i razvojnih projekata.

Strategija Županijske razvojne strategije u javnom sektoru implicira uspostavu okruženja koje će kroz ključne infrastrukturne projekte omogućiti i poticati razvoj privatnog sektora koji ostvaruje prihode i promicati rast dinamičnog i demokratskog civilnog društva. Javni će se sektor i sam mijenjati pri izgradnji ovakvog okruženja. Doći će do institucionalnog jačanja koje će omogućiti županiji i JLS da u budućnosti efektivno i učinkovito upravljaju razvojem i s vremenom unapređuju Županijsku razvojnu strategiju.

Program ukupnog razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubravica uvelike se oslanja na smjernice Županijske razvojne strategije Zagrebačke županije. Jedino se usklađenošću planiranja na najvišim i najnižim razinama (Županijska razvojna strategija i Program ukupnog razvoja) mogu postići sinergijski efekti koji će potom polučiti priželjkivane rezultate i ostvariti kvalitetan razvoj grada. Stoga ciljevi navedenih JLS su:

1. Razvoj obrtništva, malog i srednjeg gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje;
2. Podizanje razine kvalitete života i
3. Zaštita i očuvanje prirodnih resursa.

Ako govorimo o ukupnom razvoju jedne regije (županije) potrebno je naglasiti nužnost koordinacije svih odluka, bez obzira na kojoj se razini donosile. Da bi se takve situacije izbjegavale, a potaknuo razvoj, potrebna je organiziranost i profesionalnost javne uprave bez obzira na razinu odlučivanja. Jedino tako je

moguće ostvariti zadane ciljeve. Time bi Program ukupnog razvoja postao poveznica političkog programa, proračunskog plana kao i prostornih planova u jedinstvenom razvojnom smislu.

2. SUDIONICI IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA

Radnu skupinu su sačinjavali lokalni stručnjaci (**48 članova**) pod stručnim vodstvom **Monike Bohaniček** u kojoj su bili zastupljeni svi subjekti relevantni za postavljanje i određivanje strateškog plana¹;

OPĆINA LUKA

- Danko Masnjak, DVD Luka;
- Darko Kralj, Dr. Veterinar medicine;
- Dragutin Mikšaj, načelnik Općine Luka;
- Ivica Kahlina, komunalni djelatnik Općina Luka;
- Marija Čučus, zamjenica načelnika Općine Luka;
- Marija Halambek, potpredsjednica Savjeta mladih;
- Ružica Posavec, službenik u Općini Luka;
- Saša Šakanović, ravnatelj Osnovne škole Luka;
- Stjepan Z. Majdak, član Općinskog poglavarstva;
- Stjepan Petek, član Općinskog poglavarstva;
- Vedran Vrhovec, službenik u Općini Luka;
- Vesna Posavec, član Općinskog poglavarstva;
- Vladimir Husnjak, predsjednik Općinskog vijeće Luka;
- Žarko Kajfeš, član Općinskog poglavarstva.

OPĆINA JAKOVLJE

- Cvjetko Hanzec, član Općinskog vijeća;
- Dragutin Seničić, poljoprivrednik, Općina Jakovlje;
- Dubravko Jarak, član Općinskog vijeća;
- Ivan Perak, član Županijskog vijeća;
- Ivan Petek, član Općinskog vijeća;
- Ivček Zorak, samostalni privrednik;
- Jarčan Josip, poljoprivrednik Općina Jakovlje;
- Knjaz Marijan, vlasnik građevinske firme;
- Nedjeljko Gredičak, poljoprivreda Općina Jakovlje;
- Rudolf Kovač, član Općinskog vijeća;
- Rudolf Svetec, predsjednik Općinskog vijeća;
- Snježana Bužinec, načelnica Općine Jakovlje;
- Stjepan Grgec, privrednik u općini Jakovlje;
- Stjepan Pucko, član Općinskog vijeća;
- Stjepan Šimek, Općina Jakovlje;
- Stjepan Vrhovec, član Općinskog vijeća;
- Štefica Podhrački, pročelnica Jedininstvenog upravnog odjela Općine Jakovlje;
- Zdravko Poturica, privrednik u općini Jakovlje;

1 Članovi Radne skupine poredani su abecednim redom

- Zdravko Raškaj, vlasnik/potpredsjednik kuglačkog saveza;
- Zlatko Poturica, potpredsjednik Mjesnog odbora Jakovlje;
- Željko Poslončec, član Općinskog vijeća.

OPĆINA DUBRAVICA

- Anđelka Fabijanec, Pliva;
- Dragutin Šmaguc, OŠ "D.Domjanić";
- Franjo Štos, Načelnik Općine Dubravica;
- Jelena Šoštarec, Puhački orkestar Rozga;
- Josipa Šmaguc, Puhački orkestar Rozga;
- Marin Štritof, „Frigoterm“;
- Martina Štos, Općina Dubravica;
- Nevenka Horvat Slatković, Grad Zaprešić;
- Stjepan Nemčić, DD Dubravica;
- Vidmar Dragutin, DVD Dubravica;
- Vjekoslav Župčić, Udruga umirovljenika;
- Vlado Stiperski, KUD "Pavao Štoos";
- Željko Borošak, Udruga vinogradara i podrumara, Općina Dubravica.

Strategija razvoja je proizašla iz brojnih prijedloga i rasprava radne skupine koje su u konačnici urodile ovim dokumentom. Ovom prilikom zahvaljujemo svima koji su doprinijeli stvaranju ovog važnog dokumenta za Općine Luka, Jakovlje i Dubravica.

3. UTVRĐIVANJE CILJEVA

Radionice koje su održane u rujnu 2008.g. u Općinama Luka, Jakovlje i Dubravica bile su posvećene upravo problemima i ciljevima koji su se iz njih mogli izvesti. Sudionici, predstavnici različitih interesnih skupina u Općinama Luka, Jakovlje, Dubravica raspravljali su o snagama koje treba pojačati i iskoristiti, slabostima koje treba prevladati, prilikama koje treba iskoristiti te prijetnje koje treba izbjeći. Slijedeći viziju razvoja Općina Luka, Jakovlje, i Dubravica na tim radionicama određena su tri strateška cilja, dva cilja svaki po tri prioriteta i treći cilj sa dva prioriteta. Mjere vezane za svaki cilj prikazane su u poglavlju Strategija razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubravica, a detaljna analiza mjera prikazana je u Prilogu 2.

3.1. Strateški Cilj 1 – Razvoj obrtništva, malog i srednjeg gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje

Gospodarski sustav možda je i najvažniji element u razvoju određenog društva. Njegova snaga i važnost su u tome što osigurava potporu ostalim elementima razvoja pojedinog društva. Ta potpora ne mora nužno biti financijska. Ta potpora može biti i u osiguranju obrazovanog kadra, potrebnog prostora i u mnogočemu drugom. Može se reći da je gospodarski sustav podsustav većeg društvenog sustava oko kojega se kreću ostali podsustavi (manje ili jednake važnosti). Na području općina Luka, Jakovlje i Dubravica gospodarski sustav se sastoji od dva dijela. Prvi dio predstavljaju djelatnosti sekundarnog i tercijarnog sektora kao što su građevinarstvo, trgovina, obrtništvo i sl., a drugi dio je poljoprivreda kao predstavnik primarne djelatnosti. Tradicionalno, prostor koji obuhvaćaju općine Luka, Jakovlje i Dubravica baziran je na poljoprivrednoj proizvodnji i obrtništvu, te samim time poljoprivreda i obrtništvo ulaze u ključne sektore razvoja gospodarstva. Stoga je ostvarivanje ovog cilja zamišljeno kroz tri prioriteta, i to *Razvoj gospodarskih zona*, *Razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane* te *Konkurentno gospodarstvo*.

3.1.1. Razvoj gospodarskih zona

S obzirom da su općine Luka, Jakovlje i Dubravica susjedne općine, gospodarski napredak mora biti usmjeren u istom smjeru, što će od svih JLS tražiti međusobnu koordinaciju i uvažavanje kako bi se uz stručnu pomoć gospodarski napredak i ostvario. Jednu od okosnica razvoja općina Luka, Jakovlje i Dubravica trebalo bi predstavljati gospodarstvo. Razvoj poduzetništva, osim kroz izgradnju gospodarskih zona², podržavati će se ovdje i drugim mjerama gospodarske politike na lokalnoj razini. Stoga će biti potrebno razviti novi model poticaja koji u ovom trenutku nije adekvatno razrađen. Poduzetničke zone trebale bi postati najvažnije poluge za ostvarenje strategije gospodarskog razvitka općina Luka, Jakovlje i Dubravica u narednim godinama. Zahvaljujući pogodnostima koje proizlaze iz njihove makro i

² Ili jedne zone, ovisno o dogovoru JLS

mikro lokacije, blizine cestovnih koridora (blizina Grada Zagreba), očekuje se da će se u njima realizirati veliki projekti investitora koji dolaze iz drugih dijelova Hrvatske i inozemstva. Adekvatna promocija gospodarskih potencijala ne smije biti ograničena samo na lokalna područja.

3.1.2. Razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane

Razvoj poljoprivrede uvelike je povezan s razvojem turizma. Trendovima potrošnje u turizmu prilagođavaju se i poljoprivredna gospodarstva, pogotovo unutar značajnih turističkih regija. Turizam i poljoprivreda imaju mnoge dodirne točke, zadovoljavanje potrebe prehrane upravo je jedna od njih. Opskrba dovoljnim količinama poljoprivrednih proizvoda neophodnih za zadovoljenje potreba turista, najčešće zahtjevnijih od domicilnog stanovništva, može se osigurati na dva načina: povećanjem i strukturnom prilagodbom domaće poljoprivredne proizvodnje ili iz uvoza. Upravo zbog prethodno navedene mogućnosti zadovoljavanja potreba iz uvoza, nužno je poticati razvoj poljoprivrede. To je najjednostavniji mogući način izvoza domaćih proizvoda. Važno je naglasiti kako su u općinama Luka, Jakovlje i Dubravica iskorištene male površine za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju te je u tom kontekstu istu potrebno prilagoditi tržištu. Posljednji trendovi su usmjereni na povećanje potražnje za ekološki proizvedenim tržištima u Hrvatskoj, a posebno na tržištima EU.

Općine Luka, Jakovlje i Dubravica pripadaju ruralnim dijelovima Zagrebačke županije i samim time njihov potencijal za razvoj poljoprivredne proizvodnje je velik. Po tradiciji seoskog prostora, gotovo svako domaćinstvo bilo je vezano za neku vrstu bavljenja poljoprivredom. U posljednjih nekoliko godina trend opadanja poljoprivredne proizvodnje, pogotovo stočarske, dolazi do velikog izražaja.

Potencijali razvoja i obnavljanja poljoprivredne proizvodnje postoje, ali moraju se stvoriti preduvjeti i osigurati plasman robe. Plodne poljoprivredne površine na području navedenih općina s kvalitetnim zemljištem i dovoljnom količinom vode stvaraju idealan resurs za poljoprivrednu djelatnost. Većina poljoprivrednih djelatnosti ne izlaze iz okvira tradicionalne (ekstenzivne) proizvodnje na malim poljoprivrednim gospodarstvima s niskom produktivnosti. Jedan od uzroka takvog stanja je i velika rascjepkanost poljoprivrednog zemljišta te slabo razvijena intenzivna poljoprivredna proizvodnja. Također, nedovoljne investicije u navodnjavanje poljoprivrednih površina predstavljaju jedan od ključnih problema. Razvojem poljoprivrede i poticajnim mjerama za udruživanje poljoprivrednika, trenutno stanje udruživanja i povezivanja uzdiglo bi se na viši nivo. Trenutna nezainteresiranost i ne postojanje inicijative odraz su problema kroz koji prolazi poljoprivreda i proizvodnja područja općina Jakovlje, Luka i Dubravica. Općine Luka, Jakovlje i Dubravica svoja će djelovanja usmjeriti na suradnju s razvojnim institucijama Republike Hrvatske kao što su HAMAG³, HBOR⁴, HZPSS⁵ i dr., a s ciljem intenziviranja poljoprivredne proizvodnje. Suradnja sa susjednim JLS-om omogućit će kompenziranje i nadomještanje onih sadržaja koji nedostaju samostalnoj JLS. Odnosno, omogućit će se kreiranje zajedničke turističke ponude (koja može sadržavati selektivne oblike turizma npr. gastronomski, lovni,

³ HAMAG – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo

⁴ HBOR – Hrvatska banka za obnovu i razvitak

⁵ HZPSS – Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

športsko-rekreativni itd.) ali i zajednički nastup na tržištu. Općine Jakovlje, Luka i Dubravica prema svojem zemljopisnom položaju i prirodnim potencijalima imaju priliku razviti slijedeće vrste turizma: turizam na seljačkim gospodarstvima, vjerski turizam, lovni turizam, eko turizam, kulturni turizam.

3.1.3. Konkurentno obrtništvo

Konkurentnost je glavni gospodarski cilj i prioritet svakog nacionalnog i regionalnog gospodarstva, odnosno gospodarskog subjekta. Zagrebačka županija a time i općine Luka, Jakovlje i Dubravica se uvažavajući svoje snage i mogućnosti opredjeljuju za multisektorski razvoj na „čiste industrije i usluge“ i autohtonu poljoprivredu. Temeljem toga postizanje konkurentnosti podrazumijeva u prvom redu: daljnje poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i njegovog razvojnog tehnološkog i poslovnog povezivanja; stalno usredotočenje na razvoj i primjenu suvremenih tehnologija, inovacija i znanja – posebno informacijskih i komunikacijskih; stalno stvaranje preduvjeta za ulaganje u gospodarstvo; usmjeravanje na razvoj i organiziranje poljoprivrede u sektor koji proizvodi visoko kvalitetne / autohtone / prepoznatljive / brendirane proizvode; dosljedni odabir „čistih“ novih industrija i integracija brige za okoliš u postojeće industrije – sve s ciljem nadilaženja mogućeg razvojnog konflikta s opredjeljenjem za turizam i za proizvodnju „zdrave“ hrane. A sve to uz poticanje i jačanje društveno odgovornog poslovanja poduzeća. Za obrtnike čije je sjedište na području općine Jakovlje, općine Luka i općine Dubravica, to je ured državne uprave ispostava Zaprešić pododsjek za gospodarstvo.

U strukturi obrtnika dominiraju trgovački obrti, obrti u graditeljstvu, prijevoz, skladištenje te prerađivačka djelatnost. Navedene djelatnosti zauzimaju 74% u ukupnim djelatnostima dok je preostalih 26% raspoređeno na ugostiteljstvo, poljoprivredu, osobne usluge i dalje.

3.2. Strateški Cilj 2 – Podizanje razine kvalitete života

Strateškim ciljem 2 nastojalo bi se unaprijediti kvalitetu života te unaprijediti komunalnu i društvenu infrastrukturu. Kvaliteta života za svakoga pojedinca ima različito značenje pa se može smatrati relativnim pojmom. Međutim, klasično poimanje kvalitete života može se svesti na razvoj obrazovanja, sporta, rekreacije, zdravstvenih i socijalnih programa kao i poboljšanje javnih usluga (vodoopskrba, kanalizacija i dr.) koje nedvojbeno utječu na kvalitetu života određene sredine. Stoga je strateški cilj 2 podijeljen na tri prioriteta koji su uzajamno povezani i to: *Razvijena komunalna i prometna infrastruktura, Očuvanje kulturne baštine te Razvoj društva znanja.*

3.2.1. Razvijena komunalna i prometna infrastruktura

Ovaj prioritet ostvarivati će svaka JLS na području Zagrebačke županije prema svojim potrebama, osim ukoliko postoji „teritorijalna ovisnost“ o izvedbi pojedinih infrastrukturnih projekata koja nalaže koordinaciju susjednih JLS. Stoga će se u narednom tekstu prikazati koraci koji će se poduzimati u rješavanju nastalih problema u svakoj pojedinačnoj JLS.

Javna infrastruktura je temelj za funkcioniranje urbanog naselja. U nju se ubrajaju ceste, javne površine, cestovna rasvjeta, vodovod i kanalizacija, telekomunikacija, energetska i druga infrastruktura koja služi svim građanima i poduzetnicima općina koji se njome svakodnevno služe. Ona je temelj za kvalitetno funkcioniranje JLS-a prema gospodarskim, ekološkim i socijalnim kriterijima. Neizostavni je dio svake strategije razvoja. Povećanje kvalitete komunalne infrastrukture sredilo bi se uređenjem odvoda oborinskih voda te izgradnjom sustava za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda.

Kada je riječ o energetskej infrastrukturi potrebno je usmjeriti pogled prema onim energentima koji će osigurati nesmetano i kvalitetno zadovoljavanje gospodarskih, ali i svih potreba građana. U tom pogledu se ističu sustav elektroopskrbe te sustav opskrbe plinom.

Prometna infrastruktura i povezanost općina s glavnim središtem Županije i RH na zadovoljavajućoj je razini. Cestovna mreža dijeli se na županijske, državne, lokalne i nerazvrstane ceste koje su u velikoj većini održavane i zadovoljavaju sigurnosne uvjete prometa. Osnovni problem i cilj za nadolazeće razdoblje je spajanje općina na državne pravce i izgradnja spoja na autocestu.

3.2.2. Očuvanje kulturne baštine

Razvojne institucije moraju održivo upravljati kulturnom baštinom. Očuvanje kulturne baštine nameće se kao potreba očuvanja vlastitog identiteta.

Kulturna baština ogledava se u arhitekturi, sakralnim objektima i kulturnim spomenicima. Ona je konstantno prisutna na ovim područjima još od davnina. Kulturno spomenička baština općina Luka, Jakovlje i Dubravica ogleda se kako u materijalnim tako i u nematerijalnim dobrima koja se iskazuje kroz narodne rukotvorine, izložbe te tradicionalne narodne pjesme i plesove. Očuvanje kulturne baštine značajno je za preživljavanje raznih tradicija. Te tradicije obilježene su različitim vjerskim običajima, kulturnim manifestacijama i dr. Očuvanje kulturne baštine potrebno je negovati, jer samo tako će mlađe generacije osjetiti važnost i privlačnost prema mjestu u kojem žive. Njegovanje tradicije prenijeti će duh davnina i omogućiti identifikaciju s vrijednostima koje su nekad bile vrlo značajne. U ovom pogledu potrebno je spomenuti bogato prirodno nasljeđe općina koje je rezultiralo i u bogatoj i raznolikoj kulturno spomeničkoj baštini. Kulturna dobra su jedna od rijetkih dobara koja u vrijeme globalizacije nisu uvozno zavisna, a njeni direktni i indirektni učinci najviše donose ploda upravo u mjestima u kojima se nalaze. Općenito govoreći, kulturna baština najlakše se promovira održavanjem raznih manifestacija. U tom pogledu sve JLS trebati će iskoristiti veliki broj stranih fondacija, kao i fondove EU koje ulažu u spomeničku baštinu. Svojevrsan problem predstavlja i nedostatak adekvatnih prostorija za aktivnosti raznih kulturno – umjetničkih društva koji je popraćen nedostatkom financijskih sredstava. Suradnjom i koordinacijom KUD-ova s

jedinicama lokalne samouprave potrebno je pronaći načine financiranja u svim kulturno umjetničkim sferama. Jedan od važnih elemenata razvoja i prezentacije kulture jest izrada projekata koji bi povezivali kulturu s turizmom. Time bi kulturno umjetnička baština dobila besplatnu i efikasnu promociju i ujedno mogućnost komercijalizacije, a turistička ponuda bi bila proširena na još jedan segment. Takav pristup doprinosi razvoju i realizaciji više strateških i prioritarnih ciljeva.

3.2.3. Razvoj društva znanja

Ova smjernica razvoja obuhvaća spektar društvenih potreba kao što su obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb te šport i rekreacija.

U razmatranju programa razvoja općina Luka, Jakovlje i Dubravica potrebno je posebnu pažnju posvetiti **institucijama društvenih djelatnosti**. Pod tim se podrazumijeva status i razvoj: općinske udruge, obrazovanje, očuvanje i razvoj kulturnih vrijednosti, objekti i institucije koje svojim djelovanjem i postojanjem promiču športski život općina, sustav zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, sustav vatrogasne zaštite itd.

Obrazovanje stanovništva je proces koji se ne događa spontano. U njega je potrebno ulagati, a pri tome rezultate ne očekivati odmah. Rezultati se mogu pojavljivati tek nakon određenog razdoblja. Obrazovanje se odnosi na osnovno, srednje i visoko školstvo. Osnovno i srednje školstvo je u domeni JLS-a i županije, dok visoko školstvo uglavnom nije. Sustavi i institucije obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi zahtijevaju poseban tretman. Obrazovne institucije svojim djelovanjem utječu na gospodarstvenu sliku općina. Županijska razvojna strategija Zagrebačke županije kao jedan od osnovnih županijskih problema generalno ističe i potrebu za boljom komunikacijom i suradnjom gradova i općina međusobno i sa Županijom, ali i Županije s resornim Ministarstvom. Ovakav vid suradnje je potreban kako bi realizirao dugoročan ekonomski razvitak na području cijele Zagrebačke županije.

Veliki izazov će također predstavljati upravljanje projektima ekonomskog razvoja financiranim od strane Europske Unije. U vezi s tim problemom poduzete su mjere koje leže u činjenici da se značajna sredstva angažiraju u financiranju decentraliziranih funkcija u osnovnom školstvu, zdravstvu i socijalnoj skrbi. Također se i znatna sredstva ulažu u stipendiranje učenika i studenata, sufinanciranje raznih programa i aktivnosti u kulturi i športu.

Reformu i unaprjeđenje srednjeg školstva na državnoj razini treba shvatiti kao sredstvo koje vodi prema istom cilju. Posljedica ovakve politike je i ublažavanje nepovoljne demografske strukture stanovništva u kojoj je veliki udio starijeg stanovništva.

U općinama Luka, Jakovlje i Dubravica sustav predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja ima nedostataka. To se prvotno odnosi na probleme koji se javljaju u obrazovnom sustavu a vezani su uz zastarjele/nepostojeće objekte, zastarjeli namještaj i opremu. Potreba izgradnje, obnove i renoviranja osnovne škole (trenutno nema kapaciteta u učionicama za rad u jednoj smjeni prema zahtjevima HNOS-a⁶), izgradnja polivalentne školske sportske dvorane, izgradnja dječjeg vrtića, osnivanje glazbene škole samo su neke od bitnih smjernica za unaprjeđenje društvene

⁶ HNOS - Hrvatski nacionalni obrazovni standard

infrastrukture na području općina Luka, Jakovlje i Dubravica.

Sustav srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja na području općina, s obzirom da ne postoje takve vrste ustanova u općinama, uređen je na način da se učenici najčešće odlučuju za škole u gradu Zagrebu i gradu Zaprešiću zbog blizine i organizacije prijevoza. Zbog relativno povoljne geografske blizine grada Zagreba kao glavnog grada RH, stanovnici grada koji smjeraju visokoškolskom obrazovanju, gravitiraju uglavnom ka Sveučilištu u Zagrebu.

Kao i na području cjelokupne Republike Hrvatske zdravstvo predstavlja jedno od značajnih problema. Razlozi su brojni, jer zdravstvena djelatnost je neprofitna djelatnost i cijela zdravstvena zaštita mora biti dostupna svakom pojedinom građaninu. Na koji način, to ovisi o financijskoj moći, ali i spremnosti i razumijevanju lokalne politike za potrebe i probleme zdravstvene zaštite. Zagrebačka županija vlasnik je Doma zdravlja Zagrebačke županije koji ima 8 ispostava, a postoji 45 područnih ambulanti, 16 timova zdravstvene zaštite žena i 125 timova stomatološke zaštite. Hitna medicinska pomoć ne zadovoljava ukupne potrebe (obzirom na veličinu područja i magistralne prometnice ne zadovoljava kapacitetom i brzinom).

Kao prvi bitni nedostatak ističe se nedostatak liječničkog kadra, ali i nedostatak kapaciteta objekata zdravstvene zaštite kao i osnovne medicinske opreme. Uz taj problem vežu se i problemi lošije infrastrukture zdravstvenih objekata s obzirom da niti jedna ustanova zdravstvene zaštite ne zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva posebno u ljetnim mjesecima.

Iako na području Zagrebačke županije postoji 8 centara socijalne skrbi domova za stare i nemoćne te oko 400 udomiteljskih obitelji stalno je prisutan nedostatak smještajnih kapaciteta za smještaj starijih i nemoćnih osoba, pa tako i u navedenim općinama. Socijalna skrb je u načelu u nadležnosti institucija, ali razvojem civilnog društva postoji mogućnost razvoja izvaninstitucionalnih programa socijalne skrbi. Razvojem civilnog društva omogućuje se rasterećenje institucija kako u financijskom tako i u kadrovskom te infrastrukturnom smislu.

Šport je značajan za rekreaciju i odmor stanovništva od svakodnevnice. Na užem i širem području općine Jakovlje, općine Luka i općine Dubravica postoji niz različitih športskih udruga, klubova i društava.

Jedan od problema koji se javlja u razvoju i afirmaciji ovog potencijala je nedostatak kvalitetno uređenih i opremljenih športskih terena. Kao i na cjelokupnom području države javlja se nedostatak financijskih sredstava, što rezultira lošim stanjem opreme u većini klubova. Ipak, područje općina Luka, Jakovlje i Dubravica je idealno za amatersko bavljenje športom kao što su nogomet, streljarstvo, lovstvo. Ovako pogodno područje za bavljenje raznovrsnim športovima može se iskoristiti i za poboljšanje turističke ponude.

3.3. Strateški Cilj 3 – Zaštita i očuvanje prirodnih resursa

Strateškim ciljem 3 se nastoji potaknuti zaštita i očuvanje prirodnih resursa. Najizraženiji, a ujedno i najskuplji za rješavanje su problemi gospodarenja otpadom i

zbrinjavanja otpadnih voda. Osim tih velikim dijelom „infrastrukturnih problema okoliša“, značajna unapređenja potrebna su i u dijelu uspostave sustava zaštite okoliša na području Zagrebačke županije, što uključuje uspostavu praćenja stanja, podizanje kvalitete i raspoloživosti informacije o okolišu, podizanje kvalitete planiranja zaštite okoliša te integriranosti brige o okolišu u druge sektorske politike, i dr. Stoga je strateški cilj 3 podijeljen na dva prioriteta koji su uzajamno povezani i to: *Zaštita biljnog i životinjskog svijeta* te *Zaštita prirodnih resursa*.

3.3.1. Zaštita biljnog i životinjskog svijeta

Opći trend u svijetu, pa i u Hrvatskoj je zaštita okoliša. Taj trend dolazi kao posljedica nepažnje prema čovjekovoj okolini kroz niz od pedesetak godina pojačane industrijalizacije. Spoznajom o ograničenosti kapaciteta prirode čovjek se doveo u nezavidnu poziciju da mora na uštrb prirode ograničavati svoj ekonomski rast. O ovoj problematici napisano je niz radova, održano veliki broj foruma, sjednica, predavanja, doneseno nebrojeno zakonskih akata i strategija, što je u konačnici rezultiralo gubitkom iz vida svrhe svega toga, a to je kvaliteta života pojedinca, ali i cjelokupnog društva. U ovom kontekstu svrha zaštite okoliša usmjerena je prema poboljšanju turističke ponude i održivog razvoja turizma.

S obzirom da na području općina obiluje brojnim staništima biljnog i životinjskog svijeta te velikim količinama kvalitetne pitke vode, zaštita i očuvanje biljnog i životinjskog svijeta treba shvatiti kao bitan segment ostvarenje ovog prioriteta.

3.3.2. Zaštita prirodnih resursa

Jedan od najvećih problema je otpad, tj. problematika odlagališta, prikupljanja, sortiranja i reciklaže te ponovnog korištenja otpada.

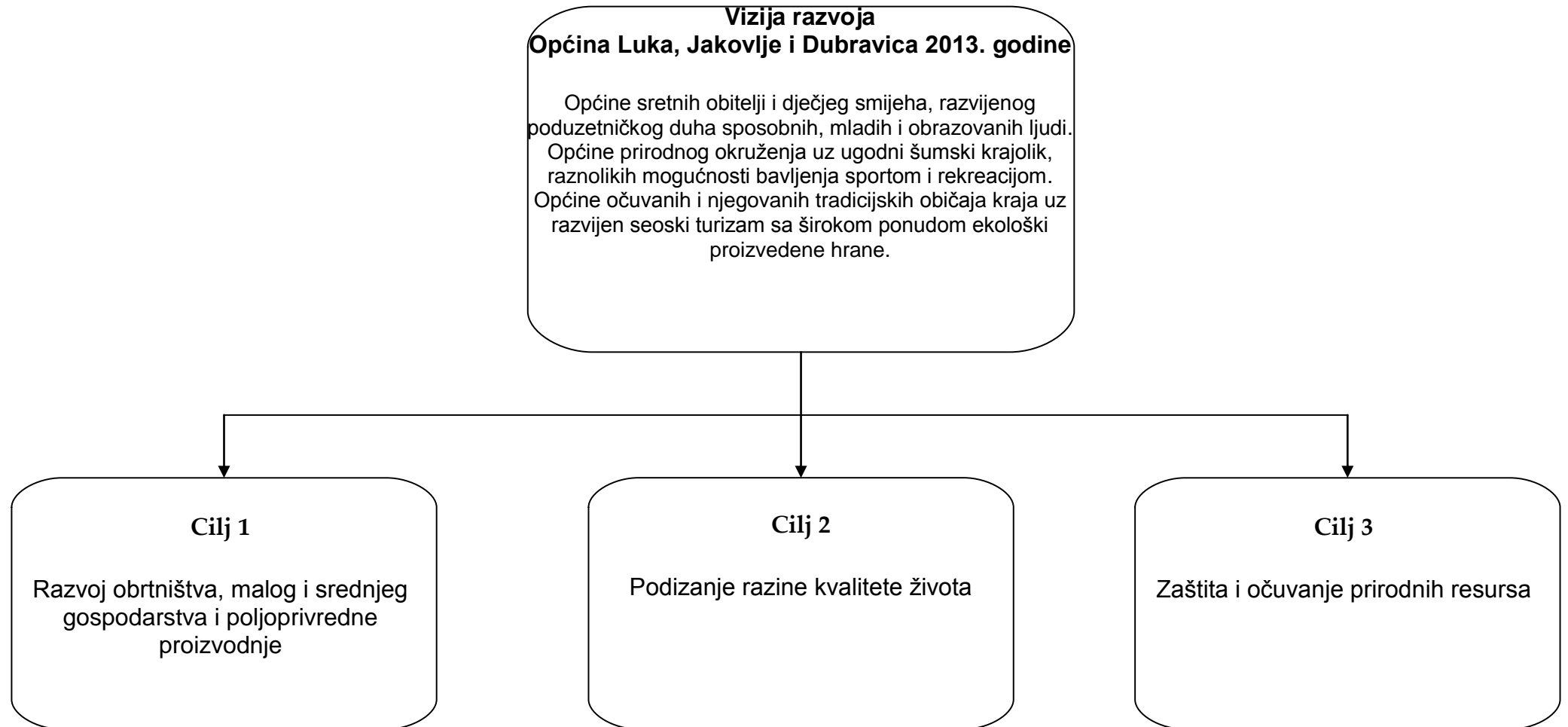
Problem u sustavnom i organiziranom prikupljanju i odlaganju otpada predstavlja pojava sve većeg broja divljih odlagališta (nisu sanirana u cijelosti) koja u konačnici može rezultirati ugrožavanjem prirodnih resursa vode i tla, ali i zraka. Neposredna okolina je ključna za zaštitu okoliša na lokalnoj razini te sva nastojanja trebaju biti usmjerena u tom pravcu kako bi se očuvali prirodni resursi općina Luka, Jakovlje i Dubravica.

Važan element politike zaštite okoliša na nacionalnoj razini je proces pristupanja Hrvatske u EU. Iako je nacionalna domena nevažna za JLS, zakoni i usvojeni propisi legislative EU ipak će se u određenoj mjeri reflektirati na lokalne prilike. Da bi postala članicom, zemlja kandidatkinja mora poduzeti sve kako bi ispunila uvjete koje joj postavlja EU radi prihvaćanja pravne stečevine koja sadržava više od tristo različitih propisa koji se odnose na onečišćenje zraka i vode, kemikalije, zbrinjavanje otpada, biotehnologiju, zaštitu od radioaktivnog zračenja i očuvanje prirodnih izvora. Smatra se kako je poglavlje zaštite okoliša jedno od najsloženijih poglavlja pregovora. Financiranje projekata zaštite okoliša moguće je ostvariti povlačenjem sredstava iz EU fondova.

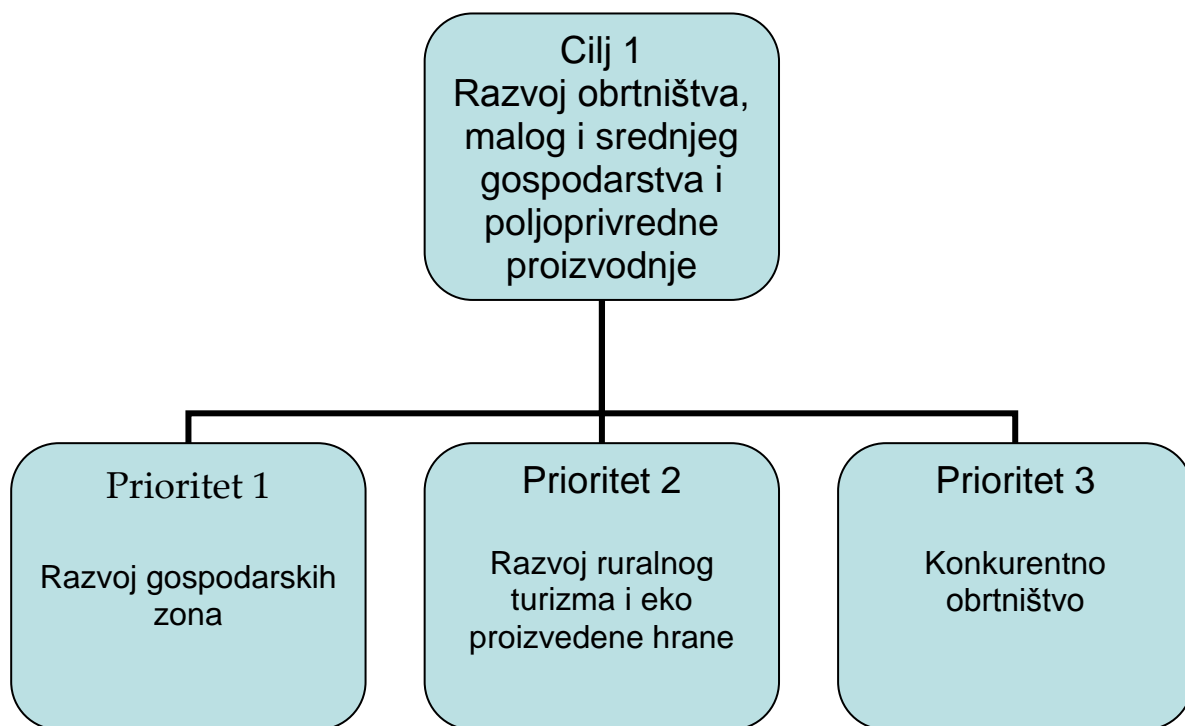
Potrebno je prilikom planiranja razvoja očuvati razvojni potencijal općina Luka, Jakovlje i Dubravica, a to je moguće samo na način da se prostor/okoliš koristi planirano i racionalno, te da se na području općina osigura kvalitetan život i gospodarski razvoj.

4. STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINA LUKA, JAKOVLJE I DUBRAVICA

Slika 1. Strategija razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubravica

Slika 2. Cilj 1- Razvoj obrtništva, malog i srednjeg gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje

CILJ 1: Razvoj obrtništva, malog i srednjeg gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje

PRIORITET 1: Razvoj gospodarskih zona

ZAJEDNIČKE MJERE

Općine nisu delegirale zajedničke mjere.

OPĆINA LUKA

MJERA 1: Razvijanje poduzetničke zone (opremanje komunalnom infrastrukturom)

OPĆINA JAKOVLJE

MJERA 2: Razvijanje gospodarskih zona

OPĆINA DUBRAVICA

MJERA 3: Stvaranje preduvjeta za razvoj gospodarske zone

MJERA 4: Osnivanje poduzeća za upravljanje gospodarskom zonom

PRIORITET 2: Razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane

ZAJEDNIČKE MJERE

MJERA 2: Izrada programa ruralnog razvoja

OPĆINA LUKA

Općina nije delegirala projekte vezane za razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane. Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

OPĆINA JAKOVLJE

Općina nije delegirala projekte vezane za razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane. Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

OPĆINA DUBRAVICA

Općina nije delegirala projekte vezane za razvoj ruralnog turizma i eko proizvedene hrane. Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

PRIORITET 3: KONKURENTNO OBRITNIŠTVO

ZAJEDNIČKE MJERE

MJERA 6: Izrada programa poticanja obrtništva

OPĆINA LUKA

Općina nije delegirala projekte vezane za konkurentno obrtništvo. Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

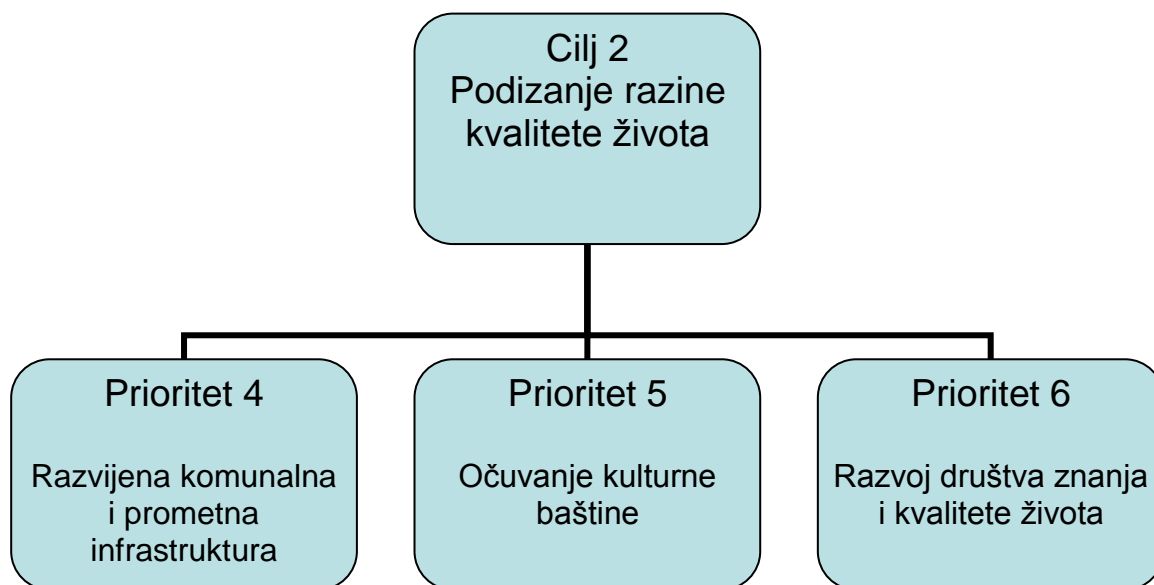
OPĆINA JAKOVLJE

MJERA 7: Izrada programa poticanja malih poduzetnika

OPĆINA DUBRAVICA

Općina nije delegirala projekte vezane za konkurentno obrtništvo. Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

Slika 3. Cilj 2- Podizanje razine kvalitete života

CILJ 2: Podizanje razine kvalitete života

PRIORITET 4: Razvijena komunalna i prometna infrastruktura

Ove mjere su u nadležnosti samih JLS⁷

OPĆINA LUKA

- MJERA 8: Uređenje i izgradnja nerazvrstanih cesta
- MJERA 9: Uređenje lokalnih cesta
- MJERA 10: Izgradnja kanalizacije na području općine Luka
- MJERA 11: Izgradnja mosta na rijeci Krapini
- MJERA 12: Rekonstrukcija postojeće električne mreže
- MJERA 13: Izgradnja nogostupa na području cijele općine (županijske ceste)
- MJERA 14: Izgradnja eko javne rasvjete
- MJERA 15: Uređenje i proširenje groblja

OPĆINA JAKOVLJE

- MJERA 16: Izgradnja nogostupa (horizontalne i vertikalne prometne signalizacije i kružni tok u centru)
- MJERA 17: Izgradnja kanalizacije
- MJERA 18: Uređenje i izgradnja nerazvrstanih i lokalnih cesta
- MJERA 19: Izgradnja novog vodovoda u naselju Kraljev Vrh
- MJERA 20: Objedinjavanje elektromagnetske mreže i bolje povezivanje sa

⁷Osim ukoliko postoji „teritorijalna ovisnost“ o izvedbi infrastrukturnih projekata koja nalaže suradnju susjednih JLS

Zagrebačkom županijom

OPĆINA DUBRAVICA

MJERA 21: Izgradnja kanalizacije

MJERA 22: Izgradnja pročištača otpadnih voda i prepumpne stanice

MJERA 23: Izgradnja parkirališta kod crkve u Rozgi (plus sanitarni čvor)

MJERA 24: Uređenje i proširenje groblja

MJERA 25: Izgradnja nogostupa s odvodnjom od štetnog djelovanja oborinskih voda

MJERA 26: Izgradnja ekološke javne rasvjete

MJERA 27: Uređenje vodotoka Sutlište u dijelu koji prolazi kroz naselje

PRIORITET 5: Očuvanje kulturne baštine

ZAJEDNIČKE MJERE

Općine nisu delegirale zajedničke mjere.

OPĆINA LUKA

MJERA 28: Izgradnja objekta uprave Općine s tradicijskim poveznicama (s pratećim sadržajima)

OPĆINA JAKOVLJE

Općina nije delegirala projekte vezane za očuvanje kulturne baštine . Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

OPĆINA DUBRAVICA

MJERA 29: Uređenje drvene kuće i prenamjena u etno muzej

MJERA 30: Revitalizacija župnog dvora u Rozgi

PRIORITET 6: Razvoj društva znanja i kvalitete života

ZAJEDNIČKE MJERE

Općine nisu delegirale zajedničke mjere.

OPĆINA LUKA

MJERA 31: Adaptacija postojeće školske zgrade, nadogradnja iste i izgradnja školske športske dvorane

MJERA 32: Uređenje društvenog doma

MJERA 33: Izgradnja doma za stare i nemoćne

MJERA 34: Dogradnja postojećeg vatrogasnog doma i spremišta

MJERA 35: Sređivanje vlasništva imovine Općine Luka (nekretnine)
MJERA 36: Nova katastarska izmjera

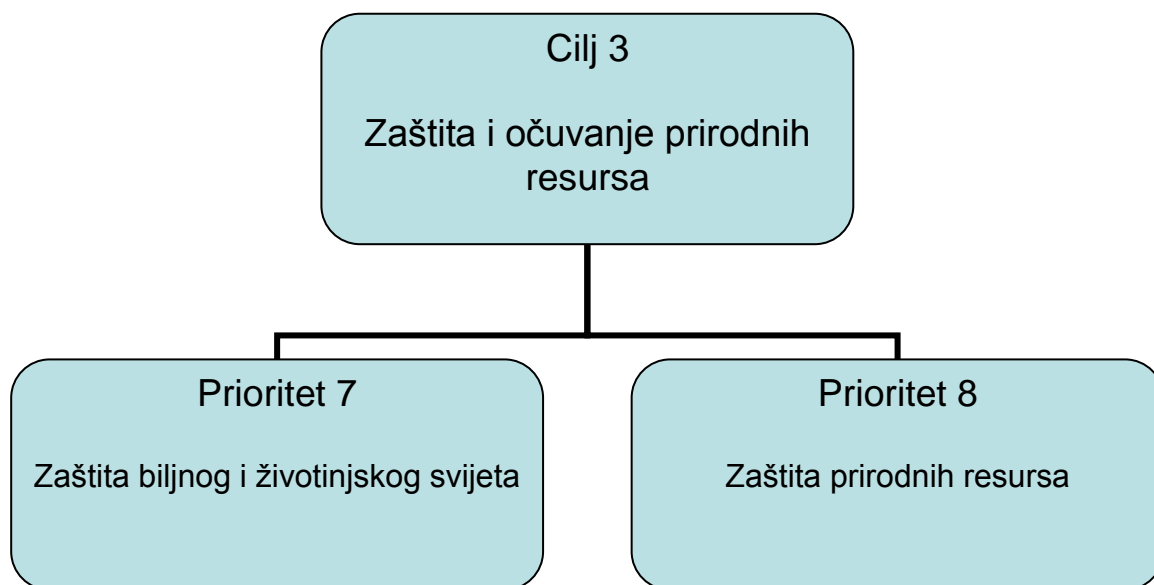
OPĆINA JAKOVLJE

MJERA 37: Uređenje centralnog parka i izgradnja dječjih igrališta
MJERA 38: Izgradnja jaslica i dječjeg vrtića
MJERA 39: Izgradnja polivalentne sportske dvorane
MJERA 40: Internetizacija općine
MJERA 41: Dogradnja postojećeg vatrogasnog doma i spremišta

OPĆINA DUBRAVICA

MJERA 42: Uređenje centra Dubrave i sanacija stare zgrade
MJERA 43: Izgradnja ljetne pozornice
MJERA 44: Osnivanje glazbene škole
MJERA 45: Izgradnja doma kulture i vatrogasnog centra
MJERA 46: Centar za dnevni boravak i pomoć u kući

Slika 4. Cilj 3- Zaštita i očuvanje prirodnih resursa

CILJ 3: Zaštita i očuvanja prirodnih resursa

PRIORITET 7: Zaštita biljnog i životinjskog svijeta

ZAJEDNIČKE MJERE

Općine nisu delegirale zajedničke mjere.

OPĆINA LUKA

Općina nije delegirala projekte vezane za zaštitu biljnog i životinjskog svijeta . Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

OPĆINA JAKOVLJE

Općina nije delegirala projekte vezane za zaštitu biljnog i životinjskog svijeta . Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

OPĆINA DUBRAVICA

Općina nije delegirala projekte vezane za zaštitu biljnog i životinjskog svijeta . Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

PRIORITET 8: Zaštita prirodnih resursa

ZAJEDNIČKE MJERE

Općine nisu delegirale zajedničke mjere.

OPĆINA LUKA

Općina nije delegirala projekte vezane za zaštitu prirodnih resursa . Za očekivati je da će se u narednom razdoblju iskristalizirati ideje koje će u konačnici biti delegirane kao mjere razvoja.

OPĆINA JAKOVLJE

MJERA 47: Sanacija odlagališta otpada u Kraljevom Vrh

OPĆINA DUBRAVICA

MJERA 48: Zaštita izvorišta pitke vode

5. MJERE I PROJEKTI

5.1. Razvojne smjernice

Da bi se ostvario gospodarski napredak općina Luka, Jakovlje i Dubravica potrebno je uskladiti nekoliko bitnih elemenata. Od tih elemenata najvažniji su financijski, ljudski, prostorni resursi i resurs vremena, odnosno potrebno je uskladiti:

- sva dostupna financijska sredstva iz raspoloživih izvora,
- postojeću strukturu ljudskih potencijala s naglaskom na privlačenje i povratak obrazovanog kadra,
- očuvani prostor u svrhu ostvarenja zacrtanih ciljeva razvoja,
- i na kraju ograničeni resurs vremena odnosno njegova iskorištenja.

Sinergijsko djelovanje ovih elemenata polučiti će veće efekte u konačnici od zbroja efekata svakog pojedinačnog elementa. Takav razvoj općina Luka, Jakovlje i Dubravica omogućiti će minimalne utroške svih vrsta resursa, a optimalnu alokaciju i učinkovitost istih.

Sve Jedinice lokalne samouprave svojim izborom vizije i ciljeva jasno naglašavaju strategiju koja će biti bazirana na temeljima održivog razvoja. Održivi razvoj ne predstavlja nešto novo na ovim područjima, već predstavlja realnost u kojoj je teorija pronašla svoje praktično utočište. Općenito, Republika Hrvatska može dokazati kako sintagma održivi razvoj nije samo utopijska ideja, nego načelo kojega se treba pridržavati kako bi se očuvala sva prirodna bogatstva i čitav okoliš u sklopu cjelokupnog životnog prostora. Razvoj gospodarske cjeline mora biti usmjerena prema zaštiti životne sredine. Ta zaštita ne smije biti usamljeni cilj nego se ona temelji na neraskidivoj povezanosti s ekonomskim i socijalnim razvojem. To znači da održivi razvoj osigurava:

- Socijalne zahtjeve,
- Gospodarske zahtjeve,
- Ekološke zahtjeve.

Sintagma *održivi razvoj* sve se češće može susresti kako u stručnim krugovima tako i u svakodnevnom životu. Održivi razvoj je složen pojam koji sadrži komponentu zaštite okoliša, socijalnu komponentu kao i ekonomsku komponentu. Da bi se takav plan proveo u djelo potrebno je imati viziju i jasno definirane ciljeve. Općine Luka, Jakovlje i Dubravica su svoju viziju i ciljeve u potpunosti uskladio s navedenim načelima.

U svrhu ostvarenja vizije i zadanih ciljeva Općine Luka, Jakovlje i Dubravica slijediti će ove smjernice:

- Postoji potreba izrade programa malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva kako bi se dodana vrijednost proizvodima podigla na što veću

moguću razinu

- Infrastruktura će se izgraditi u suradnji s ostalim institucijama kao što su Hrvatske Vode, Fond za regionalni razvoj RH, Zagrebačka županija i ostali
- Sredstva koja će nedostajati za dovršetak infrastrukture očekuje se ishodovati kroz potpore ministarstava i donatorskih fondova. U tom cilju nastavit će se pravovremeno pripremati projekte i projektnu dokumentaciju kako bi bili spremni za aplikaciju sredstava
- Poljoprivreda će se poticati mjerama korištenja obradivih površina te uz stručnu pomoć edukacijom i savjetovanjem poljoprivrednika kroz razne poticajne mjere u poljoprivredi
- Nastojat će se maksimalno iskoristiti sredstva iz fondova EU u svrhu željenog razvitka malog i srednjeg poduzetništva, poljoprivrede i turizma te podizanja životnog standarda njegovih stanovnika
- Općine Luka, Jakovlje i Dubravica će ustrajati u nastojanju poboljšanja uvjeta života i rada u JLS podizanjem razine zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te stvarajući uvjete školovanja djece i odraslih
- Očuvanje kulturne baštine nastojat će se organizirati kroz razne ustanove, udruge te kulturne manifestacije radi prijenosa tradicije i očuvanja identiteta
- Nadalje, kulturno spomenička baština nastojati će se povezivati s turizmom zbog stvaranja kvalitetnije turističke ponude
- Usmjerit će se veliki naponi u zaštitu i očuvanje okoliša kroz projekte izgradnje i sanacije odlagališta otpada, kanalizacijskog sustava i vodovoda te organizaciju edukacije stanovništva i poticanjem razvoja udruga za zaštitu okoliša
- Općine Luka, Jakovlje i Dubravica trebaju ulagače koji će se usmjeriti na:
 - Projekte u poduzetničkim zonama,
 - Poljoprivrednu proizvodnju i njenih prerađevina,
 - Očuvanje i unaprjeđenje okoliša,
 - Turističke kapacitete visoke kategorije koji će razvijati tradicionalne, ali i alternativne oblike turizma,
 - Zapošljavanje domaćeg kadra,
 - Doprinos kulturnom i društvenom razvitku JLS.
- Uprave općina Luka, Jakovlje i Dubravica će uložiti značajne napore na kreiranje načina komunikacije sa svojim građanima i poduzetnicima

Ovako određena razvojna politika konkretizirat će se mjerama koje treba poduzeti do 2013. godine.

6. PROVEDBENE ODREDBE

6.1. Operativni plan za razdoblje od 2008. - 2013.

6.1.1. Uvod

Operativni plan sadržava:

Mjeru ili projekt

Ciljevi koji su zadani bit će postignuti uspješnom provedbom mjera. Planiranje počinje od vizije kao apstraktne želje budućeg stanja te se preko razvojnih ciljeva spušta na mjere nužne za postizanje razvojnih ciljeva što nas opet približava viziji.

Odgovornu instituciju

Identifikacija odgovorne institucije nužna je zbog dodjeljivanja područja odgovornosti te predanosti provedbi programa. Ona detaljno planira mjere, oblikuje koncepcije financiranja, provodi natječaje, nadzire i ocjenjuje provedbu mjera.

Razdoblje provedbe

Određivanje razdoblja provedbe nužno je zbog financijskih resursa, međuovisnosti mjera te apsorpcijskih kapaciteta provedbenih institucija.

Očekivane rashode tijekom razdoblja provedbe

Predviđanje očekivanih rashoda omogućit će povezivanje s aktualnim proračunom grada i služiti kao podloga za buduće proračune i pronalaženje sredstava.

Bilješke

Posljednji stupac namijenjen je značajnim bilješkama koje pridonose boljem razumijevanju pojedinosti određene mjere. Napomene stoga uvijek pomažu u pojašnjavanju specifičnih pitanja vezanih uz pojedinu mjeru.

6.1.2. Operativni planovi

Tablica 1: Operativni plan aktivnosti za zajedničke mjere Općina Luka, Jakovlje i Dubravica

R.br.	Mjera	Odgovorna institucija	Razdoblje provedbe	Očekivani rashodi	Bilješke
1	Mjera 1: Izrada programa ruralnog razvoja	JLS	2009.	50.000,00	
2	Mjera 2: Izrada programa poticanja obrtništva	JLS	2009.-2010.	Nije definirano	

Tablica 2: Operativni plan aktivnosti za mjere Općine Luka

R.br.	Mjera	Odgovorna institucija	Razdoblje provedbe	Očekivani rashodi	Bilješke
1	Mjera 1: Razvijanje poduzetničke zone (opremanje komunalnom opremom)	JLS, Zaprešić d.o.o., Hrvatske vode	kontinuirano	Nije definirano	
2	Mjera 2: Izrada programa ruralnog razvoja	JLS	2009.	50.000,00	
3	Mjera 3: Izrada programa poticanja obrtništva	JLS	2009.	Nije definirano	
4	Mjera 4: Uređenje i izgradnja nerazvrstanih cesta	JLS, Fond za regionalni razvoj, Županija	Nije definirano	13.000.000,00	
5	Mjera 5: Uređenje lokalnih cesta	JLS, stanovnici općine Luka	kontinuirano	12.050.000,00	

6	Mjera 6: Izgradnja kanalizacije na području općine Luka	JLS	kontinuirano	Nije definirano	
7	Mjera 7: Izgradnja mosta na rijeci Krapini	JLS, Županijska uprava za ceste, Hrvatske vode	2010.	6.000.000,00	
8	Mjera 8: Rekonstrukcija postojeće električne mreže	JLS, Hrvatska elektroprivreda	kontinuirano	Nije definirano	
9	Mjera 9: Izgradnja nogostupa na području općine (županijske ceste)	JLS	2012.	1.200.000,00	
10	Mjera 10: Izgradnja eko javne rasvjete	JLS, HEP ESCO	Nije definirano	Nije definirano	
11	Mjera 11: Uređenje i proširenje groblja	JLS, stanovnici općina	2010.	1.200.000,00	
12	Mjera 12: Izgradnja objekta uprave Općine s tradicijskim poveznicama (s pratećim sadržajima)	JLS	kontinuirano	Nije definirano	
13	Mjera 13: Adaptacija postojeće školske zgrade, nadogradnja iste i izgradnja športske dvorane	JLS, Županija, Ministarstvo regionalnog razvoja	2006.-2011.	15.000.000,00	EIB II dio projekta
14	Mjera 14: Uređenje društvenog doma	JLS	2008.-2009.	500.000,00	
15	Mjera 15: Izgradnja doma za stare i nemoćne	JLS, privatni investitori	2013.	1.200.000,00	
16	Mjera 16: Dogradnja postojećeg vatrogasnog doma i spremišta	JLS, Ministarstvo unutarnjih poslova	2012.	1.000.000,00	

17	Mjera 17: Sređivanje vlasništva imovine Općine Luka (nekretnine)	JLS	kontinuirano	Nije definirano	
18	Mjera 18: Nova katastarska izmjera	JLS, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	2013.	10.000.000,00	

Tablica 3: Operativni plan aktivnosti za mjere Općine Jakovlje

R.br.	Mjera	Odgovorna institucija	Razdoblje provedbe	Očekivani rashodi	Bilješke
1	Mjera 1: Razvijanje gospodarskih zona	JLS, Privatni investitori, Županija, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	2004.-	500.000,00	
2	Mjera 2: Izrada programa ruralnog razvoja	JLS	2009.	50.000,00	
3	Mjera 3: Izrada programa poticanja malih poduzetnika	JLS, Županija	2009.-2010.	0,00	
4	Mjera 4: Izrada programa poticanja obrtništva	JLS	2009.	Nije definirano	
5	Mjera 5: Izgradnja nogostupa (horizontalne i vertikalne prometne signalizacije i kružni tok u centru)	JLS, Županija	2006.-	90.000.000,00	
6	Mjera 6: Izgradnja kanalizacije	JLS, Hrvatske vode, Zagrebačka županija i EU	2006.-2013.	85.000.000,00	

7	Mjera 7: Uređenje i izgradnja nerazvrstanih i lokalnih cesta	JLS, građani općine Jakovlje, Županija i Fond za regionalni razvoj	kontinuirano	10.000.000,00	
8	Mjera 8: Izgradnja novog vodovoda u naselju Kraljev Vrh	JLS, Zagrebačka županija, Hrvatske vode, Zagorski vodovod	2008.-2011.	7.000.000,00	
9	Mjera 9: Objedinjavanje elektromagnetske mreže i bolje povezivanje sa Zagrebačkom županijom	JLS, Zagrebačka županija, Hrvatska elektroprivreda, Državna uprava	2008.-2010.	500.000,00	
10	Mjera 10: Uređenje centralnog parka i izgradnja dječjih igrališta	JLS	2009.-2010.	1.200.000,00	
11	Mjera 11: Izgradnja jaslica i vrtića	JLS, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Zagrebačka županija	2006.-2009.	5.000.000,00	
12	Mjera 12: Izgradnja polivalentne sportske dvorane	JLS, Županija, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva	2008.-2013.	Nije definirano	
13	Mjera 123: Internetizacija općine	JLS, EU, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	2010.	800.000,00	
14	Mjera 14: Dogradnja postojećeg vatrogasnog doma i spremišta	JLS	2008.-2009.	1.400.000,00	

15	Mjera 15: Sanacija odlagališta otpada u Kraljevom Vrhu	JLS, Zagrebačka županija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	2006.-2009.	5.500.000,00	
----	--	---	-------------	--------------	--

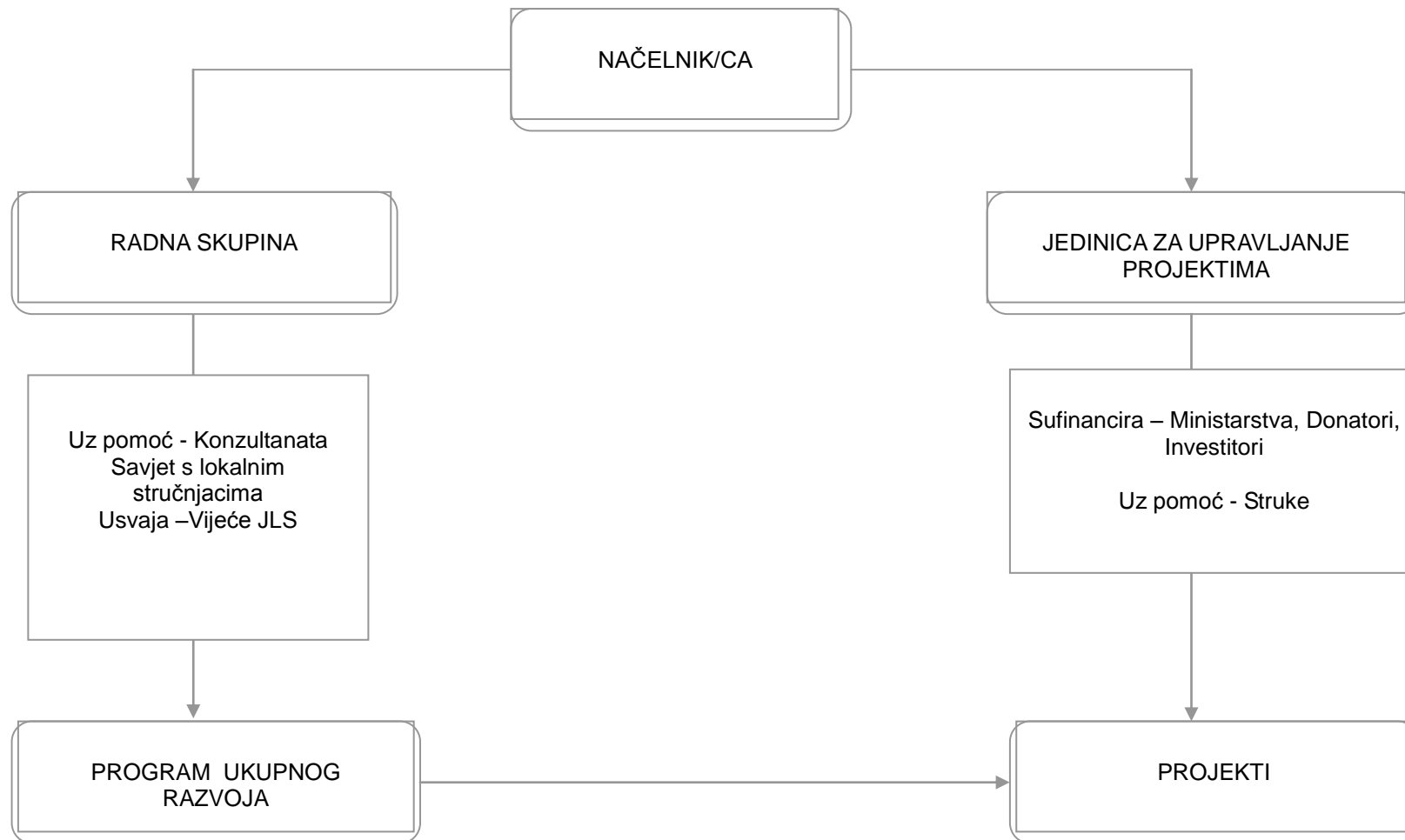
Tablica 4: Operativni plan aktivnosti za mjere Općine Dubravica

R.br.	Mjera	Odgovorna institucija	Razdoblje provedbe	Očekivani rashodi	Bilješke
1	Mjera 1: Stvaranje preduvjeta za razvoj gospodarske zone	JLS, privatni investitori	2006.-2009.	200.000,00	
2	Mjera 2: Osnivanje poduzeća za upravljanje gospodarskom zonom	JLS	2008.-2009	Nije definirano	
3	Mjera 3: Izrada programa ruralnog razvoja	JLS	2008.-2009.	50.000,00	
4	Mjera 4: Izrada programa poticanja obrtništva	JLS	2009.	Nije definirano	
5	Mjera 5: Izgradnja kanalizacije	JLS, Hrvatske vode, Komunalno poduzeće Zaprešić d.o.o.	2004.-2013.	50.000.000,00	
6	Mjera 6: Izgradnja pročistača otpadnih voda i prepumpne stanice	JLS, Komunalno poduzeće Zaprešić d.o.o, Hrvatske vode	2004.-2013.	Nije definirano	
7	Mjera 7: Izgradnja parkirališta kod crkve u Rozgi (plus sanitarni čvor)	JLS, Crkva	2008.-2009.	300.000,00	
8	Mjera 8: Uređenje i proširenje groblja	JLS	kontinuirano	9.000.000,00	
9	Mjera 9: Izgradnja nogostupa s odvodnjom od štetnog djelovanja oborinskih voda	JLS, Hrvatske vode	2005.-2013.	10.000.000,00	

10	Mjera 10: Izgradnja ekološke javne rasvjete	JLS, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	2008.-2009.	500.000,00	
11	Mjera 11: Uređenje vodotoka Sutlište u dijelu koji prolazi kroz naselja	JLS, Hrvatske vode	2008.-2012.	Nije definirano	
12	Mjera 12: Adaptacija i proširenje ambulante za primarnu zdravstvenu zaštitu	Županijski dom zdravlja, JLS	2008.-	300.000,00	
13	Mjera 13: Uređenje drvene kuće i prenamjena u etno muzej	JLS, Vlasnici, Ministarstvo kulture	2007.-	8.000.000,00	
14	Mjera 14: Revitalizacija župnog dvora u Rozgi	JLS, Crkva, Ministarstvo kulture	2008.-	1.000.000,00	
15	Mjera 15: Uređenje centra Dubravice i sanacija stare škole	JLS, Ministarstvo kulture	2008.-	Nije definirano	
16	Mjera 16: Izgradnja ljetne pozornice	JLS, privatni investitori	2008.-2010.	100.000,00	
17	Mjera 17: Osnivanje glazbene škole	JLS, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	2008.-2011.	Nije definirano	
18	Mjera 18: Izgradnja doma kulture i vatrogasnog centra	JLS	2008.-	Nije definirano	
19	Mjera 19: Centar za dnevni boravak i pomoć u kući	JLS, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	2008.-2009.	Nije definirano	

20	Mjera 20: Zaštita izvorišta pitke vode	JLS, Hrvatske vode	2008.-2011.	200.000,00	
----	--	--------------------	-------------	------------	--

Slika 5. Struktura odgovornosti za izradu i provedbu Programa ukupnog razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubrava

Struktura odgovorna za izradu i provedbu programa ukupnog razvoja počinje od načelnika/ce JLS-a u planskom i operativnom dijelu.

Program se izrađivao uz sudjelovanje radne skupine, stručne podloge lokalnih stručnjaka i uz metodološku pomoć konzultantske kuće.

Za provedbu mjera predviđenih u programu potrebno je oformiti jedinicu za upravljanje projektima. Jedinica može biti sastavljena od stručnog kadra unutar same uprave jedinice lokalne samouprave i vanjskih stručnjaka ovisno o zahtjevu samog projekta.

Jedinica za upravljanje projektima ima zadatak postavljanja projektnog zadatka i akcijskog plana za svaki pojedini projekt, postavljanja preduvjeta kod podugovaranja projekata, praćenje i nadzor tijeka projekta, praćenje roka i proračuna projekta.

7. POSTUPAK PRAĆENJA PROVEDBE I REZULTATA PLANA RAZVOJA

Upravljanje projektom primjenjuje određene postupke na pokretanje, planiranje, upravljanje, implementaciju i završavanje pojedinog projekta pokrenutog za postizanje određenih ciljeva. Upravljanje projektom uključuje tri elementa:

- Upravljanje zadacima,
- Upravljanje resursima i
- Upravljanje vremenom

Strukture i sredstva upravljanja projektima iznimno su različite. Njihov izbor ovisi o području, vrsti, veličini i kompleksnosti projekta. Projekt može obuhvaćati jednu ili nekoliko tisuća osoba. Iz toga proizlazi da struktura upravljanja projektima može odgovarati jednostavnoj listi zadataka, ali i kompleksnoj organizaciji institucije čija je svrha izvođenje projekta uz podršku projektnog programa. Područje upravljanja projektima, iako se razvilo iz tehničkih disciplina, s vremenom je pod utjecajem drugih područja sve više postalo multidisciplinarno. Upravljanje projektima omogućiti će usklađivanje i optimiziranje: organizacije, procesa, ciljeva, vremena, novca, prostora i ljudi. U osnovi, što više znamo o projektu, možemo njime bolje upravljati. U tu je svrhu utvrđeno:

- **Odgovornost za upravljanje**

Opća i viša odgovornost provedbe ovog programa pripada upravi jedinice lokalne samouprave i gradonačelniku/ci jedinice lokalne samouprave.

- **Postupci upravljanja**

Institucionalne strukture za upravljanje i provedbu programa su Općine Luka, Jakovlje i Dubravica za upravljanje i provedbu pojedinih projekata unutar programa Jedinica za upravljanje projektima, upravni odjeli Općina, komunalna poduzeća, Županijska uprava za ceste, Hrvatske ceste i sve ostale institucije koje će imenovati Općine Luka, Jakovlje i Dubravica po pojedinim projektima.

- **Praćenje i ocjenjivanje**

Ovaj program podložan je praćenju i nadopuni od strane Uprave jedinice lokalne samouprave i Radne skupine koja je formirana u procesu stvaranja plana. Popis članova radne skupine nalazi se u Poglavlju 2 ovog dokumenta i sastoji se od 48 predstavnika lokalnih sudionika. Radna skupina će se sastajati svakih 6 (šest) mjeseci u svrhu evaluacije i monitoringa programa. Prvi sastanak bit će održan šest mjeseci od dana prihvatanja ovog plana od strane predstavničkih tijela Općine Luka, Jakovlje i Dubravica.

Na prvom sastanku JLS će predložiti radnoj skupini formiranje manjih timova po strukovnoj pripadnosti (zdravstvo, školstvo, gospodarstvo...) koji bi osmišljavali načine unaprjeđenja pojedinih projekata i tako pridonijeli svojom

stručnošću razvoju JLS.

Uprave JLS će dinamikom ovdje predviđenom osigurati prostor i obavijestiti članove Radne skupine najmanje 15 dana unaprijed o održavanju sastanka. Predstavnici uprava JLS će prezentirati radnoj skupini rezultate postignute u proteklom periodu, a timovi radne skupine iznijeti svoje prijedloge unaprjeđenja strategije. Radna skupina će ocijeniti provedbu plana te uz nadzor stručne osobe sastaviti zapisnik. Zapisnici su javni dokument jednako kao i sam Program.

Zaključci, primjedbe i ocijene Radne skupine služiti će za nadopunu i prilagodbu ovog programa, kao i za nadzor provođenja programa.

- **Organizacija i jamčenje tijeka informacija i razmjene informacija**

Općine Luka, Jakovlje i Dubravica jamče razmjenu informacija o provedbi ovog plana i to prema Radnoj skupini putem dogovorenih sastanaka, a prema javnosti putem medija, web stranica i pojedinačnih sastanaka. JLS će putem web stranica objaviti cjeloviti dokument Programa ukupnog razvoja, te će objavljivati zapisnike sa sastanaka radne skupine periodično po nastajanju. Također će zbog veće transparentnosti odlučivanja izvještaje sa sjednica vijeća JLS i poglavarstva ažurno objavljivati na web stranicama. JLS će nastaviti s praksom otvorenih vrata za građane kad će se moći najaviti i direktno načelniku JLS uputiti pitanja i primjedbe. Općine Luka, Jakovlje i Dubravica će kreirati i nove prikladne načine komunikacije sa svojim građanima i poduzetnicima.

8. ZAKLJUČAK

Općine Luka, Jakovlje i Dubravica su u proteklih nekoliko mjeseci uz stručnu pomoć savjetnika Regionalne Razvojne agencije Zagrebačke županije i MICRO projekta d.o.o, te uz suradnju lokalnih stručnjaka i radne skupine izradile petogodišnju strategiju ukupnog razvoja.

Strategija razvoja nam pokazuje težnje Općina Luka, Jakovlje i Dubravica i načine kako unaprijediti kvalitetu života, razviti poduzetništvo, poljoprivredu te preduvjete koje će osigurati temelje napretka. Zadani smjer razvoja služi upravi JLS za planiranje svojih budućih koraka i proračuna, stanovnicima općina Luka, Jakovlje i Dubravica kako bi mogli aktivno sudjelovati u razvoju, investitorima kako bi detektirali područja u koja žele uložiti. Strategija nam govori gdje vidimo Općine Luka, Jakovlje i Dubravica za pet godina i kako mislimo tamo doći.

Općine Luka, Jakovlje i Dubravica odabrale su smjer razvoja svih potpornih stupova gospodarstva kako bi ono bilo razvijeno na dobrim temeljima. Edukacija temeljena na gospodarskim potrebama, infrastruktura potrebna za razvoj poduzetništva, poljoprivreda koja će plasirati svoj proizvod u turizam, razvoj proizvodnih djelatnosti koje će zaposliti ljude neovisno o sezoni, školstvo i zdravstvo prilagođeno potrebama stanovnika, socijalna skrb i briga o starima i nemoćnima, sport, kultura, sve su to povezani pravci koji će doprinijeti ostvarenju vizije građana navedenih JLS.

Ono što nam strategija ne govori je kako ćemo od ideja razviti projekte, koji su sastavni elementi tih projekata, kako izraditi akcijske planove projekata, kako pronaći novac koji nedostaje.

Implementacija zacrtane strategije zahtjevan je posao koji će angažirati sve raspoložive ljudske resurse kako unutar JLS tako i vanjske stručnjake.

Svaki projekt koji proizađe iz navedene strategije mora imati definiran svoj početak i kraj, proračun, odgovorne osobe i način provedbe i praćenja. Kako bi zaživio i proveo se, plan je potrebno redovno pratiti i ocjenjivati, razvijati i unaprjeđivati, u konačnici i mijenjati. Evaluacija i monitoring, opisani u prethodnom poglavlju, jednako su važni kao i sama izrada strategije te trebaju biti metodološki dokumentirani. Svaka promjena u mjerama mora imati svoju poveznicu na plan i obrazloženje. Za praćenje i evaluaciju plana poželjno bi bilo angažirati vanjske stručnjake.

Projekte treba početi razvijati odmah na način da se prikupi sva potrebna dokumentacija, izrade planovi, projekcije poslovanja i tek s tako pripremljenim projektima može se računati na pomoć fondova, donatora i investitora.

Kako se poslovno okruženje svakodnevno mijenja tržište nameće potrebu za novim vještinama i znanjima, edukaciju treba kontinuirano razvijati i prilagođavati kako bi omogućili stjecanje prednosti domaćim poduzetnicima.

Prvi korak koji treba učiniti nakon izglasavanja strategije je izraditi akcijske planove za projekte iz operativnog plana koje je radna skupina označila kao prioritete. Odrediti odgovorne osobe iz uprave JLS ili poduzeća u vlasništvu JLS za provedbu

svakog pojedinog projekta.

Za kompleksne projekte koji zahtijevaju više razine stručnosti treba angažirati vanjske suradnike, kako bi projekti zaživjeli u predviđenom roku i unutar predviđenog proračuna.

Pri odabiru vanjskih suradnika treba inzistirati na multidisciplinarnim timovima s referencom u pojedinom polju stručnosti.

Odgovornost za implementaciju strategije najvećim dijelom leži upravo na instituciji JLS, ali ne isključivo na njoj. Bez podrške javnosti, poduzetnika, poljoprivrednika, obrtnika, prosvjetnih i zdravstvenih djelatnika i ostalih interesnih skupina, teško će biti razviti i provesti zacrtane ideje. Sinergijsko djelovanje je najbitnije u provedbi Programa ukupnog razvoja.

Općine sretnih obitelji i dječjeg smijeha, razvijen poduzetnički duh sposobnih, mladih i obrazovanih ljudi. Općina prirodnog okruženja uz ugodni šumski krajolik, raznolike mogućnosti bavljenja sportom i rekreacijom. Općina očuvanih i njegovanih tradicijskih običaji kraja uz razvijen seoski turizam sa širokom ponudom ekološki proizvedene hrane.

Izvadak iz Vizije Općina Luka, Jakovlje i Dubravica.

9. POPIS TABLICA, SLIKA I GRAFOVA

Tablica 1: Operativni plan aktivnosti za zajedničke mjere Općina Luka, Jakovlje i Dubravica.....	27
Tablica 2: Operativni plan aktivnosti za mjere Općine Luka	27
Tablica 3: Operativni plan aktivnosti za mjere Općine Jakovlje	29
Tablica 4: Operativni plan aktivnosti za mjere Općine Dubravica.....	32
Slika 1. Strategija razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubravica.....	16
Slika 2. Cilj 1- Razvoj obrtništva, malog i srednjeg gospodarstva i poljoprivredne proizvodnje	17
Slika 3. Cilj 2- Podizanje razine kvalitete života.....	19
Slika 4. Cilj 3- Zaštita i očuvanje prirodnih resursa	22
Slika 5. Struktura odgovornosti za izradu i provedbu Programa ukupnog razvoja Općina Luka, Jakovlje i Dubravica.....	35